

ΑΙ ΓΡΑΦΟΥΣΑΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ



ΚΑΤΙΝΑ ΨΥΧΑ

Μεταξὺ τῶν ἀρχετῶν ὁποιδήποτε δυναμάτων τῶν γραφουσῶν Ἑλληνίδων, τὸ διλιγάτερον ἴσως γνωστὸν εἶνε τὸ τῆς δεσποινίδος Κατίνας Ψύχα. Καὶ τοῖτο, διότι ἡ λογία καὶ ποιητικὴ συγγραφεῖς γράφει γαλλική φιλολογίᾳ. Θυγάτηρ τοῦ δειμηθσον Στεφάνου Ψύχα, ἐγκατέστη ἀπὸ τετραετίας ἐν Παρισίοις. Συνεργάσθη ἐπ' ἀρκετὸν ἐν τῇ «Κνανῆ Ἐπιθεωρήσει», ἐν ἥ τὸ πρῶτον ἐνεφανίσθη διὰ σειρᾶς πεζῶν ποιημάτων, τὰ δροῖα ἐνεποίησαν ζωηρὸν ἐντύπωσιν καὶ τῇ παρέσχον θέσιν ἐν τῇ γαλλικῇ φιλολογίᾳ. Καίτοι γράφουσα τὴν γαλλικήν, ἡ ἔμπνευσις αὐτῆς εἴτε καθαρῶς Ἑλληνική τὰ θέματά της ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀρνεῖται ἐκ τοῦ ἀρχαίου Ἑλλ. κόσμου, τὸν δροῖον μελετᾷ, ἀλλὰ καὶ αἰσθάνεται. Εἰς τὰ πεζά της ποιήματα, ὡς εἰς τὴν «Ἀητώ», τὸν «Ολυμπον», διαφαίνεται μία κλασικῆς ἀπλούτης χάρις, μία ἀβρὰ μελαγχολία, πρωτοτυπία δὲ εἰς τὴν μορφήν. Η ἐπιτυχία ἦν ἔσχον εἰς τὸν γαλλικὸν περιοδικὸν τύπον τὰ πρωτόλεια τῆς ὀροίας «Αιθίδος» — ήτις ἐξήτησε τὴν φιλολογικὴν δόξαν ἐκεῖ, ἐνθα σύντη ἀναγνωρίζεται καὶ ἀπονέμεται — ἐπηγένθη εἰς τὸ μυθιστόρημά της «Οἱ δοξολάτραι», δύοτε ὡς πρωτεύοντον ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν τῶν Παρισίων». Οἱ «δοξολάτραι» ἐκρίθησαν ἐν Παρισίοις εὐμενέστατα.



Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ

Τὸ πατοτέρῳ δημοσιεύμενον σημείωμα ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς τελενταλας γραμμὰς δις ἐχάραξεν ἡ ἀλημονήτος Ἀλεξάνδρα Παπαδοπούλου.

Μιὰ στήλη μαύρη, πατάμανοη, χωρὶς τὴν χάριν στήλης Ἑλληνικῆς, χωρὶς τὰς τόσον περιέργους ἐπιγραφὰς στήλης χριστιανικῆς ἐποχῆς.

Ἐστιάφην πόδες τὸν σοφὸν συνοδὸν ἀνύριον Πέτρον Παπαγεωργίον, καὶ ἐκεῖνος ἀπεφύλλισε τὰ ρόδα τῶν παραδόσεων.

Τὰ παραδίδω χωρὶς τὸ ἄφωμά των.

«Ἔναι ἡ στήλη τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος καὶ είχε τὴν μάγον δύναμιν «νὰ διαλύῃ τὰ δηλητήρια τῶν δψεων».

Καὶ ἡ στήλη, τὴν δροῖαν ἐμαύρισαν οἱ αἰῶνες, φωτισμένη τώρα μὲ τὸν λύχνον τῆς παραδόσεως μὲ παρασύρει.

Δὲν ἰσχύει, ἀρα γε, ἡ μάγος δύναμις τῆς δίδλα τὰ φραμάκια; Δι' ὅλους τὸς δύφεις, οἱ δροῖοι περισφίγγονταν τὰ ιερὰ ἐδάφη; — «Ἡ ἐσχατιὰ αὐτῆς Θεσσαλονίκης, μὲ τὴν διπλῶς προφητικὴν στήλην της, μὲ ἐλκύει ἔκπτε πολὺν καὶ θέλω νὰ γράψω ἀκούμβισμένη εἰς τὸν συλλοβάτην καὶ ἀκόμη δὲν ενδίσκω οὐτε μορφήν, οὐτε λέξεις.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ κατ' Ὁκτώβριον 1905.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ



ΘΡΥΛΟΣ

Στῆς χειμωνιάτικες βραδυνὲς
Τὸ λέει τὸ παραμῆνι:

— Ἐδῶ στὴν ἄχαρη ἀμμονδιὰ
· Η κόρη ἀπεκοιμήθη,
Κι ἡρθε τὸ κῦμα τὸ ψηλὸ
Ποὺ ἀράθυμα βογγάει
Καὶ στοὺς ἀφροὺς τὴ δίπλωσε
Τὴν ἀρπαξε καὶ πάει...

Καὶ τώρα, ἔταν ἡ Θάλασσα
Στενάζει ἀπελπισμένη,
· Ισκιος λευκὸς κι ὁ ἀνάερος
· Απὸ τὰ βάθη βγαίνει,
Καὶ δείχνει ἐπάνω στὰ νερὰ
Τὴν ξωτικά του χάρι
Νὰ παιγνιδίζῃ πένθιμα
Στὸ κίτρινο φεγγάρι...

Θ. ΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ